

ведения на Кидония, Смирна и о-въ Хиосъ. „Хаджи Петъръ, пише Селимински, обещавахе на такива момчета парична помощ и покровителство отъ своя страна. Тѣзи две нѣща на драго сърдце ги изпълняваше къмъ всѣки българинъ, ученикъ въ онѣзи училища. Авторътъ на настоящата студия е крайно признателенъ на този ученолюбивъ, родолюбивъ и честенъ мжжъ, защото му показваше бащинско покровителство и ежедневно му помагаше въ разстояние на петъ години, за да учи въ Кидонийското училище. Неговиятъ споменъ остава до вѣки-вѣковъ“.

Градъ Кидония, на Адрамитския заливъ въ Мала-Азия, билъ основанъ къмъ срѣдата на XVIII вѣкъ отъ монаха Йоанъ Икономосъ. По-рано на сѣщото мѣсто се намирало турското село Айвали, въ което живѣяли и нѣколко гръцки семейства. Свидетель на мжжитѣ, които изпитвали тукъ сѣнародницитѣ му, Икономосъ намислилъ да ги освободи. Като постъпилъ монахъ въ Света-гора, той заминалъ за Цариградъ съ препоръка отъ епитропитѣ до нѣкои голѣмци при Високата порта. Съ просби и увещания той успѣлъ да издействува отъ тия единъ ферманъ, съ който турцитѣ отъ Айвали се отстранявали и селото оставало чисто гръцки градъ. Щомъ се разчуло това, въ Кидония се стекли, за да живѣятъ по-свободно, заможни и предприемчиви гърци отъ Пелопонезъ, Хиосъ, Цариградъ. И тѣ издигнали единъ хубавъ градъ, върху развалинитѣ на бедното село, изградили черкви, отворили срѣдно училище. И макаръ фанатичнитѣ турци да били ревниви за този разцвѣтъ, Икономосъ успѣлъ да запази автономията на града. Въ 1821 г. тукъ живѣяли 34 хиляди гърци, главно морсходци и търговци.

Училището, издържано отъ общината, се прочуло бързо като едно отъ най-добритѣ, които гърцитѣ основали при благоприятния за християнската просвѣта режимъ на султанъ Селимъ (1789—1807). Новата му сграда, за която гражданството похарчило 107 хиляди гроша, била издигната въ 1803 г., понеже старата не могла да побира множеството ученици, стекли се тукъ и отъ най-отдалеченитѣ гръцки краища. Тя била на морския брѣгъ и вълнитѣ се разбивали о зидоветѣ ѝ; имала градина и широки галерии вжтре. Въ 1817 г., когато пристига Селимински, тукъ е имало до 300 ученика. И преподавали такива знаменити педагози, каквито сж били Григорий Сарафи,